

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2021-03-08 kl. 15:00-15:22
Plats	Distans via Teams
Beslutande ledamöter	Roko Kursar (L) (1:e vice ordförande) Torbjörn Tegnhammar (M) (2:e vice ordförande) Anders Rubin (S)
Övriga närvarande	Andreas Norbrant (Stadsdirektör) Tomas Barring (Chefsjurist) Anna-Lena Alnerud (Sekreterare)
Utses att justera	Torbjörn Tegnhammar
Justeringen	2021-03-19
Protokollet omfattar	§120

Underskrifter

Sekreterare	
	Anna-Lena Alnerud	
Ordförande
	Roko Kursar	
Justerande
	Torbjörn Tegnhammar	

**§ 120 Remiss från Infrastrukturdepartementet -
Energimarknadsinspektionens rapport Kapacitetsutmaningen i
elnäten samt promemorian Ökade incitament för
kostnadseffektiva lösningar i elnätsverksamhet**

STK-2020-1607

Sammanfattning

Infrastrukturdepartementet har översänt Energimarknadsinspektionens rapport Kapacitetsutmaningen i elnäten samt promemorian Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar i elnätsverksamhet, med inbjudan att inkomma med synpunkter. Regeringen analyser i den första rapporten möjliga åtgärder för att avhjälpa kapacitetsbristen i elnäten samt öka incitamenten för kostnadseffektiva och mer teknikneutrala lösningar i elnätsverksamhet, där analysresultat sammanfattas i en handlingsplan.

Malmö stad ser särskilt positivt på förslaget till obligatoriska nätutvecklingsplaner samt på förslagen kring hur en flexibilitetsmarknad kan skapas. Båda dessa kommer bli viktiga verktyg för kommuner framgent. Stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden, servicenämnden samt miljönämnden har yttrat sig i ärendet där samtliga ställer sig positiva till förslagen, men där kompletterande analyser kring bland annat effektiviseringsåtgärder och vikten av ett optimerat energisystem efterfrågas.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner reviderat förslag till yttrande och skickar det till Infrastrukturdepartementet.

Beslutsgång

Torbjörn Tegnhammar (M) yrkar att förslag till yttrande kompletteras med två textstycken. Det första tilläggsyrkandet är på sidan 2 och efter meningen "Eventuella störningar, oavsiktliga eller avsiktliga, får stora samhällskonsekvenser." lägga till följande stycke:

"Vidare förordar Malmö stad att systemet där Sverige år 2011 delades in i fyra elområden ska avskaffas till förmån för att åter bli ett enda elområde. Den nuvarande ordningen innebär att näringsliv och invånare i södra Sverige betalar många gånger mer för el än i de norra delarna av landet, vilket kraftigt missgynnar regionens konkurrenskraft."

Det andra tilläggsyrkandet är på sidan 2 och efter meningen "Beslutet togs helt enligt elmarknadens spelregler baserat på lönsamhet och staden hade mycket liten möjlighet att påverka." lägga till följande stycke:

"Bakgrunden till stängningen var att regeringen över en natt höjde beskattningen på kraftvärmeproduktion med 437 procent. Malmö stad vill i detta yttrande anmoda regeringen att säkerställa att Sveriges elproducenter framöver garanteras långsiktiga och förutsägbara villkor."

Anders Rubin (S) yrkar bifall till stadskontorets förslag och bifall till Torbjörn Tegnhammars (M) första tilläggsyrkande samt avslag på Torbjörn Tegnhammars (M) andra tilläggsyrkande med instämmande av Roko Kursar (L).

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet bifaller Anders Rubins (S) yrkande.

Reservationer och särskilda yttranden

Torbjörn Tegnhammer (M) reserverar sig muntligen mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutet skickas till

Miljönämnden

Servicenämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210308 Remiss från Infrastrukturdepartementet - Energimarknadsinspektionens rapport Kapacitetsutmaningen i elnäten samt promemorian Ökade incitament för kostnadseffektiva lösni
- Förslag till yttrande
- Remiss från Infrastrukturdepartementet - Energimarknadsinspektionens rapport Kapacitetsutmaningen i elnäten samt promemorian Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar i elnätsverksamhet
- Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar i elnätsverksamhet
- Kapacitetsutmaningen i elnäten
- Remissvar från stadsbyggnadskontoret
- Tekniska nämnden beslut 210219 §49 med Särskilt yttrande (V)
- Remissvar från tekniska nämnden
- Miljönämnden beslut 210217 § 37 med Reservation (M+C) och Särskilt yttrande (V)
- Remissvar från miljönämnden
- Servicenämnden beslut 210126 § 9
- Remissvar från servicenämnden

Datum
2021-03-01
Vår referens
Joakim Iveroth
Strateg
joakim.iveroth@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Infrastrukturdepartementet - Energimarknadsinspektionens rapport Kapacitetsutmaningen i elnäten samt promemorian Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar i elnätsverksamhet STK-2020-1607

Sammanfattning

Infrastrukturdepartementet har översänt Energimarknadsinspektionens rapport *Kapacitetsutmaningen i elnäten* samt promemorian *Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar i elnätsverksamhet*, med inbjudan att inkomma med synpunkter. Regeringen analyser i den första rapporten möjliga åtgärder för att avhjälpa kapacitetsbristen i elnäten samt öka incitamenten för kostnadseffektiva och mer teknikneutrala lösningar i elnätsverksamhet, där analysresultat sammanfattas i en handlingsplan.

Malmö stad ser särskilt positivt på förslaget till obligatoriska nätutvecklingsplaner samt på förslagen kring hur en flexibilitetsmarknad kan skapas. Båda dessa kommer bli viktiga verktyg för kommuner framgent. Stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden, servicenämnden samt miljö- och naturvårdsnämnden har yttrat sig i ärendet där samtliga ställer sig positiva till förslagen, men där kompletterande analyser kring bland annat effektiviseringsåtgärder och vikten av ett optimerat energisystem efterfrågas.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta

1. Kommunstyrelsen arbetsutskott godkänner förslag till yttrande och skickar det till Infrastrukturdepartementet.

Beslutsunderlag

- Kapacitetsutmaningen i elnäten
- Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar i elnätsverksamhet
- Remiss från Infrastrukturdepartementet - Energimarknadsinspektionens rapport Kapacitetsutmaningen i elnäten samt promemorian Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar i elnätsverksamhet
- Remissvar från stadsbyggnadskontoret
- Förslag till yttrande
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210308 Remiss från Infrastrukturdepartementet - Energimarknadsinspektionens rapport Kapacitetsutmaningen i elnäten samt promemorian Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar

- Servicenämnden beslut 210126 § 9
- Remissvar från servicenämnden
- Remissvar från miljönämnden
- Remissvar från tekniska nämnden

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-03-08

Beslutet skickas till

Miljönämnden

Servicenämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Ärendet

Infrastrukturdepartementet har översänt Energimarknadsinspektionens rapport *Kapacitetsutmaningen i elnäten* samt promemorian *Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar i elnätsverksambet* till Malmö stad med inbjudan att lämna synpunkter. Regeringen vill särskilt ha synpunkter på författningsförslagen och Energimarknadsinspektionens bedömning om att nätkoncessionshavare har ett absolut ansvar att leverera el till sina befintliga kunder. Inom Malmö stad har ärendet remitterats till tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden, servicenämnden och miljönämnden som samtliga har inkommit med yttranden. Stadskontoret har utarbetat ett förslag till yttrande baserat på nämndernas synpunkter.

Bakgrund till Energimarknadsinspektionens rapport och promemoria

Samhällets ökande beroende av el ställer höga krav på ett leveranssäkert elsystem med få elavbrott och hög elkvalitet, behov som har aktualiserat frågan om elnätens kapacitetsbrist. Detta är något som vi i Skåne och Malmö är högst medvetna om. Nätkapacitetsbrist är en relativt ny förekomst i Sverige och där regelverket som reglerar ansvarsförhållandet mellan nätföretag och nätanvändare inte har prövats eller utvärderats i någon större utsträckning. Vidare har vi numera även EU-regelverket Ren energi-paketet samt nya EU-förordningar att förhålla oss till, där Ren energi-paketet bland annat visar på möjligheten för nätföretag att lösa kapacitetsproblem genom handel på en marknadsplats, som alternativ till att bygga ut nätet.

2019 fick Energimarknadsinspektionen i uppdrag av regeringen att närmare analysera kapacitetsbristen i de svenska elnäten, samt visa på möjliga lösningar. I uppdraget ingick att utreda berörda aktörers ansvar och roller kopplat till kapacitetsbristen samt om det finns behov att genomföra förändringar i gällande regelverk för att tydliggöra nätkoncessionshavares ansvar gentemot befintliga kunder.

Energimarknadsinspektionens svar på uppdraget är rapporten *Kapacitetsutmaningen i elnäten* som Malmö stad nu har möjlighet att ge synpunkter på. I rapporten presenteras Energimarknadsinspektionens problemanalys samt rekommendationer och åtgärdsförslag som sammanställts i en handlingsplan, inklusive förslag på ändringar i ellagen (1997:857). Ärendet inkluderar även Energimarknadsinspektionens promemoria *Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar i elnätsverksambet*. I promemorian presenteras ytterligare förslag till ändring av ellagen (1997:857) som syftar till att skapa incitament för nätföretagen att välja andra lösningar än traditionella nätinvesteringar,

till exempel flexibilitetstjänster. Sammantaget är syftet med åtgärdsförslagen att avhjälpa kapacitetsbristen i elnäten samt ge ökade incitament för kostnadseffektiva och mer teknikneutrala lösningar i elnätsverksamhet.

Rapporternas innehåll och förslag

Handlingsplanen som presenteras i rapporten innehåller både bedömningar, förslag och lagförslag baserade på analysen gjord i rapporten, men även förslag presenterade i tidigare rapporter från myndigheten samt EU-lagstiftning presenterad i rapporten ”*Ren energi inom EU (Ei R2020:02)*”. Handlingsplanens åtgärdsförslag för att lösa kapacitetsutmaningen är kategoriserade i följande grupper:

- Förbättrad planering och koordinering i samband med nätutveckling (som inkluderar nya krav på innehållet i nätutvecklingsplaner).
- Förbättrade anslutningsprocesser (som inkluderar lagförslaget att särskilda skäl inte får åberopas kapacitetsbrist som kan åtgärdas med andra samhällsekonomiskt motiverade åtgärder än utbyggnad av nätet).
- En mer kostnadseffektiv driftsäkerhet (som inkluderar lagförslaget om undantag från funktionskravet i ellagen om att ett avbrott inte får överstiga 24 timmar).
- Ökad användning av flexibilitetstjänster för ett mer effektivt nätutnyttjande (som inkluderar förslag på hur flexibilitetsmarknaden kan utvecklas).
- Effektiv prissättning för att motverka luftbokningar i nätet.

I rapporten lyfts behovet av tätare samarbete mellan region- och lokalnät (distributionssystem) och transmissionsnätetsföretag (överföringssystem) fram som en viktig förändring, men även behovet av andra aktörer som myndigheter i samband av planering av nätutbyggnad, exempelvis genom nätutvecklingsplaner, för att förebygga nätkapacitetsbrist.

Ett centralt lagförslag i rapporten är myndighetens förslag till ny bestämmelse i ellagen som innebär att nätföretag inte ska kunna åberopa kapacitetsbrist utan att först ha övervägt andra möjligheter än att bygga ut nätet. Även framlagda förtydliganden och förslag kring hur vi bättre kan nyttja flexibilitetslösningar och nätkapacitetsreserven, i de fall detta är mer kostnadseffektivt än att bygga ut elnätet, för att undvika kapacitetsbrist i elnäten är viktiga.

I promemorian konstateras att det idag är mer lönsamt för nätföretag att investera i anläggningar som genererar kapitalkostnader, än att vidta åtgärder i nätverksamheten (med motsvarande resultat) men som medför löpande kostnader. De löpande *opåverkbara* kostnaderna ersätts i sin helhet och de löpande *påverkbara* kostnaderna åsätts ett effektiviseringskrav. Energimarknadsinspektionen presenterar därför ett förslag till lösning för att uppnå kostnadseffektivitet på sikt sett till nätföretagens totala kostnader, där ett effektiviseringskrav tillämpas på de totala kostnaderna och inte bara på löpande påverkbara kostnader vilket är fallet idag.

Konsekvenser för kommuner

Kommunens roll nämns i samband med nätutvecklingsplanerna i rapporten, där det i

handlingsplanen står det att ”kommuner och regioner bör vara proaktiva i processen för att tillgodose deras framtida behov”. Hur detta proaktiva förfarande förväntas se ut behöver preciseras tydligt i kommande föreskrifter. Kommunerna behöver veta vilken roll de ska ha i processen och vilket ansvar som ligger på dem respektive vilket ansvar som ligger på övriga involverade aktörer.

Vilka konsekvenser som lagförslaget presenterat i promemorian får för elnätskundernas nätavgifter är svårbedömda. Förslaget ger dock nätföretagen incitament till ett ändrat beteendemönster där de i större utsträckning jämfört med idag får incitament att välja andra mer kostnadseffektiva lösningar. Detta kan potentiellt leda till lägre kostnader för företaget som i sin tur innebär lägre avgifter för kunderna. Inte heller kundernas leverans kvalitet bedöms påverkas negativt av förslaget.

Hur ställer sig nämnderna till förslagen

Samtliga nämnder ställer sig positiva till de förslag som Energimarknadsinspektionen presenterar i rapport och promemoria. Nedan presenteras kortfattat några inspel från respektive nämnd:

- Miljönämnden ser det som angeläget att flexibilitetsmarknader utvecklas. Nämnden lyfter även fram förtydligandet att elnätsföretag ska redogöra för vilka åtgärder som skulle krävas för att förstärka nätet i de fall företaget har nekat en anslutning och uppgett bristande kapacitet som anledning, då detta ökar transparensen mellan nätägare och kunder. Miljönämnden efterfrågar också ett bredare helhetsgrepp kring effektfrågan som inkluderar aspekter såsom energieffektiviseringsåtgärder och minskad energianvändning.
- Stadsbyggnadskontoret och tekniska nämnden ser särskilt positivt på förslaget avseende obligatoriska nätutvecklingsplaner, då utökad samverkan bedöms som en viktig förutsättning till tidig planering vilket minskar risken för problem på lång sikt. Nätutvecklingsplaner kan också ge en bättre förståelse för varandras olika processer och hur de relaterar till varandra, vilket kommer bli allt viktigare under den omställning som nu pågår.
- Servicenämnden berörs särskilt av förslagen givet deras arbete med förnybar produktion och som fastighetsförvaltare av Malmö stads lokaler. Nämnden konstaterar att det kommer bli svårt att förutse förslagets konsekvenser för elnätskunderna då det finns en otydlighet i vad samhällsekonomiskt motiverade åtgärder egentligen kommer innebära i framtiden. Nämnden instämmer dock i att de föreslagna förändringarna öppnar upp för de åtgärder som behövs i elnäten inom Malmö kommun för att åtgärda kapacitetsbrist. Nämnden instämmer även i Energimarknadsinspektionens bedömning att nätkoncessionshavare har ett absolut ansvar att leverera el till sina befintliga kunder, ett förslag som myndigheten var särskilt intresserad att få synpunkter på.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret delar övriga nämnders synpunkter och har utformat ett yttrande utifrån nämndernas inspel. I tillägg hade stadskontoret önskat en kompletterande, mer framåtriktad analys, av Energimarknadsinspektionen vad gäller en ökad lokal elproduktion och dess bidrag till att lösa kapacitetsbristen, där fokus riktas mot en eventuell framtid med en mer decentraliserad elproduktion (och lagring). En framtid där privatpersoner inte längre endast är elkonsumenter hade också varit intressant att utforska utifrån Energimarknadsinspektionens bedömning och förslag att

flexibilitetsmarknaderna bör organiseras på en nationell nivå snarare än på lokal nivå.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör